

lisans ayetül-kubra-p20-denizler-ve-nehirlerin-sehadeti-4-mertebe-sonuc-ve-sehadet-metni - Set 1

1-) Bu parçada yolcunun deniz ve nehirlerle ilgili vardığı temel hüküm nedir? (16 kelime)

Denizler ve nehirler, hep

2-) Yolcu, deniz ve nehirlerin hakikatlerinden ne kadarını gördüğünü nasıl ifade etmektedir? (15 kelime)

Gördüğünün çok az

3-) Denizlerin ortak şahitliği hangi güç ve genişlikte tasvir edilmektedir? (12 kelime)

Hepsinin birleşmiş şahitliği,

4-) Metinde denizlerin şahitliğine destek olan unsurlar hangi yönden çoğaltılmaktadır? (10 kelime)

Denizlerde bulunan

5-) Parçada denizler ve nehirler yalnız başlarına mı ele alınmaktadır, yoksa birlikte mi değerlendirilmektedir? (9 kelime)

Birlikte değerlendirilmektedir;

6-) Bu bölümde gözleme dayalı olarak öne çıkarılan dört ana nitelik hangileridir? (12 kelime)

Boyun eğdirilme, korunma,

7-) Metinde geçen “müşahede” vurgusu, delilin hangi özelliğini kuvvetlendirmektedir? (14 kelime)

Söz konusu delilin

8-) Denizler ve nehirlerin düzenli işleyişinden hangi aklî sonuca varılmaktadır? (16 kelime)

Bu kadar kapsamlı ve

9-) Parçada “bil’icma” anlayışı neyi göstermektedir? (12 kelime)

Farklı unsurların ayrı

10-) Birinci Makam’ın dördüncü mertebesinde verilen ifade, önceki açıklamanın hangi yönünü toparlamaktadır? (14 kelime)

Denizler ve nehirlerin

lisans ayetul-kubra-p20-denizler-ve-nehirlerin-sehadeti-4-mertebe-sonuc-ve-sehadet-metni - Set 2

1-) Bu pasajda deniz ve nehirler hangi imanî hakikatin delili olarak sunulmaktadır? (10 kelime)
Allah'ın tek

2-) Yolcunun gördüğü şeyin "binden bir" seviyesinde anlatılması neyi hissettirmektedir? (13 kelime)
Hakikatin çok geniş

3-) Denizlerin şahitliği neden sıradan bir işaret değil, büyük bir delil olarak gösterilmektedir? (14 kelime)
Çünkü onların büyüklüğü,

4-) Parçada nehirler için de aynı tevhidî sonuca varılmasının sebebi nedir? (15 kelime)
Onlar da denizler

5-) "İrade ederek ifade etmek" sözü, verilen duanın veya cümlenin hangi işlevine işaret eder? (12 kelime)
Ayrıntılı delilleri tek

6-) Burada geçen koruma fikri, deniz ve nehirler hakkında nasıl bir anlam taşır? (12 kelime)
Onların belirli düzen

7-) Saklanma veya depolanma mânâsı taşıyan vurgu, su varlıkları hakkında ne düşündürür? (13 kelime)
Suların kaynakları, devamı

8-) Geniş ve düzenli yönetim ifadesi, yalnız küçük bir alanı mı yoksa umumî bir sistemi mi anlatır? (14 kelime)
Umumî bir sistemi

9-) Bu parçada delil olarak duygusal anlatım mı, yoksa gözlem ve çıkarım mı daha baskındır? (11 kelime)
Gözlem ve

10-) Pasajın sonunda verilen Arapça cümlenin bu bölümdeki rolü nedir? (13 kelime)
Önce açıklanan anlamları

lisans ayetül-kubra-p20-denizler-ve-nehirlerin-sehadeti-4-mertebe-sonuc-ve-sehadet-metni - Set 3

1-) Bu bölümde yolcunun deniz ve nehirler hakkında ulaştığı sonuç tek bir örneğe mi, yoksa umuma mı dayandırılmaktadır? (10 kelime)

Umuma dayandırılmaktadır;

2-) Metne göre deniz ve nehirlerin tanıklığı yalnız kendi varlıklarıyla mı sınırlıdır? (10 kelime)
Hayır, içlerinde

3-) Denizlerdeki ve nehirlerdeki varlıkların çokluğu, delilin hangi yönünü güçlendirir? (10 kelime)
Şahitliğin sayıca

4-) Bu pasajda “tek ilah” inancına ulaşmada hangi yöntem öne çıkmaktadır? (11 kelime)
Kâinattaki düzeni

5-) Parçada geçen boyun eğdirilme kavramı, su kütleleri hakkında ne anlatır? (17 kelime)
Deniz ve nehirlerin kendilerine

6-) Düzenli idare ile muhafaza arasındaki ilişki nasıl kurulabilir? (13 kelime)
Düzenli bir yönetim

7-) Bu metinde denizler ve nehirler neden tevhid dersinin bir parçası sayılmaktadır? (15 kelime)
Çünkü onların yapısı

8-) Metindeki anlatım tarzı daha çok tasvir, hüküm çıkarma, yoksa hikâye etme midir? (9 kelime)
Tasvirle başlayan

9-) Yolcunun gördüğü küçük bir kısmın bütün hakkında bilgi vermesi hangi düşünme biçimine örnektir? (12 kelime)
Bir parçadan bütüne

10-) Bu pasajın ana fikri kısa şekilde nasıl ifade edilebilir? (14 kelime)
Denizler ve nehirler,

lisans ayetul-kubra-p20-denizler-ve-nehirlerin-sehadeti-4-mertebe-sonuc-ve-sehadet-metni - Set 4

1-) Parçada deniz ve nehirlerin “şhadeti” denilince ne anlaşılmalıdır? (12 kelime)

Onların sözle değil,

2-) Yolcu neden gördüğü kısmı çok küçük bir pay olarak değerlendirmektedir? (14 kelime)

Çünkü deniz ve

3-) Denizlerin büyüklüğü ile şahitliğin kuvveti arasında nasıl bir bağ kurulmaktadır? (13 kelime)

Denizlerin azameti arttıkça

4-) Metinde deniz ve nehirlerin içindekiler neden ayrıca zikredilmektedir? (16 kelime)

Çünkü yalnız su kütleleri

5-) Parçada geçen gözlenebilirlik vurgusu, inanç ile akıl arasında nasıl bir köprü kurar? (11 kelime)

İmanı, dış

6-) Muhafaza ve iddihar kavramları birlikte düşünüldüğünde nasıl bir ilahî tasarruf ortaya çıkar? (16 kelime)

Hem mevcut düzenin korunması

7-) İdarenin “geniş” ve “düzenli” oluşu neden özellikle önemlidir? (18 kelime)

Çünkü bu, tek tek

8-) Bu bölümde deniz ve nehirlerin ortak ifadesi hangi inanç cümlesinde düğümlenmektedir? (8 kelime)

Allah’tan başka

9-) Pasajda akla hitap eden yön ile kalbe hitap eden yön nasıl birleşmektedir? (13 kelime)

Düzen ve gözlem

10-) Bu kısmın bütünü, okuyucuya nasıl bir okuma biçimi öğretmektedir? (14 kelime)

Tabiata sadece maddî

lisans ayetul-kubra-p20-denizler-ve-nehirlerin-sehadeti-4-mertebe-sonuc-ve-sehadet-metni - Set 5

1-) Bu hedef pasajda hangi iki varlık alanı üzerinde durulmaktadır? (5 kelime)

Denizler

2-) Yolcunun bu iki alan hakkında ulaştığı sonuç kişisel bir tahmin olarak mı, yoksa kuvvetli bir kanaat olarak mı sunulmaktadır? (10 kelime)

Kuvvetli bir

3-) Metne göre denizler neden çok sayıda şahit göstermiş olmaktadır? (13 kelime)

Çünkü içlerinde bulunan

4-) Parçada kullanılan toplu ifade, ayrıntılı gözlemleri nasıl dönüştürmektedir? (10 kelime)

Çok sayıdaki

5-) Su varlıklarının “teshir” altında olması nasıl anlaşılmalıdır? (13 kelime)

Kendi başlarına bağımsız

6-) “Muhafaza” kavramı deniz ve nehirler bağlamında hangi anlamı taşır? (8 kelime)

Yapılarının, dengelerinin

7-) “İddihar” ifadesi burada hangi daha geniş fikrin parçasıdır? (10 kelime)

İhtiyaçların uygun

8-) Metindeki delillendirme tarzı, rastgelelik düşüncesini mi yoksa kasıtlı düzen düşüncesini mi destekler? (4 kelime)

Kasıtlı

9-) Bu pasajın sonunda yer alan mertebe ifadesi neden önemlidir? (12 kelime)

Çünkü önceki müşahedelerin

10-) Bu bölümden hareketle su âleminin genel mesajı nasıl özetlenebilir? (13 kelime)

Su âlemi, kapsamlı

lisans ayetul-kubra-p20-denizler-ve-nehirlerin-sehadeti-4-mertebe-sonuc-ve-sehadet-metni - Set 6

1-) Parçada deniz ve nehirlerin verdiği dersin merkezinde hangi esas vardır? (8 kelime)

Tevhid esası

2-) Yolcu, deniz ve nehirlerin hakikatini tam olarak mı yoksa sınırlı ölçüde mi kavradığını söylemektedir? (10 kelime)

Sınırlı ölçüde

3-) Metinde ortak ses, ortak hüküm veya ortak tanıklık düşüncesi nasıl kurulmaktadır? (11 kelime)

Bütün deniz

4-) Denizlerin büyüklüğü nispetinde denilmesi, şahitliğin hangi niteliğini öne çıkarır? (8 kelime)

Delilin heybetini,

5-) İçlerindeki varlıkların şahit sayılması, insanın tabiatı okuma biçimine ne kazandırır? (15 kelime)

Sadece büyük yapıları

6-) Gözlemlerle fark edilen düzenin dört başlık altında toplanması neyi kolaylaştırır? (12 kelime)

Dağınık görünen işleyişi

7-) Bu dört başlıktan hareketle deniz ve nehirlerin başıboş olmadığı nasıl anlaşılır? (12 kelime)

Sevk edilmeleri, korunmaları,

8-) Pasajın dili daha çok bilimsel tasnife mi, yoksa manevî anlamlandırmaya mı yöneliktir? (10 kelime)

Manevî anlamlandırmaya

9-) Buradaki anlatım, okuyucuya hangi zihnî alışkanlığı kazandırmayı hedefler? (10 kelime)

Eşyanın dış

10-) Bu pasaj tek cümleyle nasıl özetlenebilir? (16 kelime)

Denizler ve nehirler, içlerindeki

CEVAP ANAHTARI

lisans ayetül-kubra-p20-denizler-ve-nehirlerin-sehadeti-4-mertebe-sonuc-ve-sehadet-metni - Set 1 - CEVAPLAR

1-) Bu parçada yolcunun deniz ve nehirlerle ilgili vardığı temel hüküm nedir?

Denizler ve nehirler, hep birlikte Allah'ın birliğine ve zorunlu varlığına delil olan büyük şahitler olarak görülmektedir.

2-) Yolcu, deniz ve nehirlerin hakikatlerinden ne kadarını gördüğünü nasıl ifade etmektedir?

Gördüğünün çok az bir parça olduğunu, bütün hakikatin yanında bunun son derece küçük kaldığını belirtmektedir.

3-) Denizlerin ortak şahitliği hangi güç ve genişlikte tasvir edilmektedir?

Hepsinin birleşmiş şahitliği, denizlerin büyüklüğüne uygun çok kuvvetli bir tasdik olarak sunulmaktadır.

4-) Metinde denizlerin şahitliğine destek olan unsurlar hangi yönden çoğaltılmaktadır?

Denizlerde bulunan canlılar ve varlıklar sayısınca bu şahitliğin desteklendiği anlaşılmaktadır.

5-) Parçada denizler ve nehirler yalnız başlarına mı ele alınmaktadır, yoksa birlikte mi değerlendirilmektedir?

Birlikte değerlendirilmektedir; ikisinin umumî şahitliği bir arada ifade edilmektedir.

6-) Bu bölümde gözleme dayalı olarak öne çıkarılan dört ana nitelik hangileridir?

Boyun eğdirilme, korunma, saklayıp biriktirme ve geniş düzen içinde yönetilme öne çıkarılmaktadır.

7-) Metinde geçen “müşahede” vurgusu, delilin hangi özelliğini kuvvetlendirmektedir?

Söz konusu delilin sadece teorik değil, gözlenebilen ve fark edilebilen bir gerçekliğe dayandığını kuvvetlendirmektedir.

8-) Denizler ve nehirlerin düzenli işleyişinden hangi aklî sonuca varılmaktadır?

Bu kadar kapsamlı ve düzenli bir işleyişin başıboş olamayacağı, ilahî kudret ve idareyi gösterdiği sonucuna varılmaktadır.

9-) Parçada “bil’icma” anlayışı neyi göstermektedir?

Farklı unsurların ayrı ayrı değil, ittifak hâlinde aynı hakikate işaret ettiğini göstermektedir.

10-) Birinci Makam'ın dördüncü mertebesinde verilen ifade, önceki açıklamanın hangi yönünü toparlamaktadır?

Denizler ve nehirlerin toplu şahitliğini kısa, özlü ve inanç esasına bağlanan bir şekilde özetlemektedir.

lisans ayetul-kubra-p20-denizler-ve-nehirlerin-sehadeti-4-mertebe-sonuc-ve-sehadet-metni - Set 2 - CEVAPLAR

1-) Bu pasajda deniz ve nehirler hangi imanî hakikatin delili olarak sunulmaktadır?

Allah'ın tek ilah oluşunun ve varlığının kesinliğinin delili olarak sunulmaktadır.

2-) Yolcunun gördüğü şeyin “binden bir” seviyesinde anlatılması neyi hissettirmektedir?

Hakikatin çok geniş olduğunu, anlatılan kısmın ise sadece küçük bir örnek olduğunu hissettirmektedir.

3-) Denizlerin şahitliği neden sıradan bir işaret değil, büyük bir delil olarak gösterilmektedir?

Çünkü onların büyüklüğü, kapsamı ve içlerindeki sayısız varlık bu şahitliği son derece güçlü kılmaktadır.

4-) Parçada nehirler için de aynı tevhidî sonuca varılmasının sebebi nedir?

Onlar da denizler gibi düzen, koruma, idare ve ilahî tasarruf izleri taşıyan varlıklar olarak görülmektedir.

5-) “İrade ederek ifade etmek” sözü, verilen duanın veya cümlelerin hangi işlevine işaret eder?

Ayrıntılı delilleri tek bir toplu ifade içinde kastederek özetleme işlevine işaret eder.

6-) Burada geçen koruma fikri, deniz ve nehirler hakkında nasıl bir anlam taşır?

Onların belirli düzen içinde tutulduğunu, başıboş bırakılmadığını ve denetim altında olduğunu gösterir.

7-) Saklanma veya depolanma mânâsı taşıyan vurgu, su varlıkları hakkında ne düşündürür?

Suların kaynakları, devamı ve faydaları açısından ölçülü bir biriktirme ve hazırlama bulunduğunu düşündürür.

8-) Geniş ve düzenli yönetim ifadesi, yalnız küçük bir alanı mı yoksa umumî bir sistemi mi anlatır?

Umumî bir sistemi anlatır; deniz ve nehirlerin tamamını kuşatan kapsamlı bir idareye işaret eder.

9-) Bu parçada delil olarak duygusal anlatım mı, yoksa gözlem ve çıkarım mı daha baskındır?

Gözlem ve çıkarım daha baskındır; görülen düzen üzerinden imanî sonuca ulaşılmaktadır.

10-) Pasajın sonunda verilen Arapça cümlelerin bu bölümdeki rolü nedir?

Önce açıklanan anlamları topluca ifade eden inanç ve tevhid beyanı olarak görev görmektedir.

lisans ayetul-kubra-p20-denizler-ve-nehirlerin-sehadeti-4-mertebe-sonuc-ve-sehadet-metni - Set 3 - CEVAPLAR

1-) Bu bölümde yolcunun deniz ve nehirler hakkında ulaştığı sonuç tek bir örneğe mi, yoksa umuma mı dayandırılmaktadır?

Umuma dayandırılmaktadır; bütün deniz ve nehirlerin ortak şahitliği esas alınmaktadır.

2-) Metne göre deniz ve nehirlerin tanıklığı yalnız kendi varlıklarıyla mı sınırlıdır?

Hayır, içlerinde bulunan bütün varlıklarla birlikte daha da kuvvet kazanmaktadır.

3-) Denizlerdeki ve nehirlerdeki varlıkların çokluğu, delilin hangi yönünü güçlendirir?

Şahitliğin sayıca çoğalmasını ve böylece ikna edici gücünün artmasını sağlar.

4-) Bu pasajda “tek ilah” inancına ulaşmada hangi yöntem öne çıkmaktadır?

Kâinattaki düzeni okuyup ondan Allah’ın birliğine intikal etme yöntemi öne çıkmaktadır.

5-) Parçada geçen boyun eğdirilme kavramı, su kütleleri hakkında ne anlatır?

Deniz ve nehirlerin kendilerine verilen göreve uygun şekilde sevk edildiğini ve belirli bir düzene tabi olduğunu anlatır.

6-) Düzenli idare ile muhafaza arasındaki ilişki nasıl kurulabilir?

Düzenli bir yönetim olduğu için koruma gerçekleşmekte; koruma da bu yönetimin varlığını göstermektedir.

7-) Bu metinde denizler ve nehirler neden tevhid dersinin bir parçası sayılmaktadır?

Çünkü onların yapısı ve işleyişi, çoklu sebeplerden ziyade tek bir kudret ve iradenin eserini göstermektedir.

8-) Metindeki anlatım tarzı daha çok tasvir, hüküm çıkarma, yoksa hikâye etme midir?

Tasvirle başlayan ve hüküm çıkarmaya varan bir anlatım tarzıdır.

9-) Yolcunun gördüğü küçük bir kısmın bütün hakkında bilgi vermesi hangi düşünme biçimine örnektir?

Bir parçadan bütüne ulaşma ve örnek üzerinden genel hüküm çıkarma biçimine örnektir.

10-) Bu pasajın ana fikri kısa şekilde nasıl ifade edilebilir?

Denizler ve nehirler, içlerindeki varlıklarla beraber Allah’ın birliğini gösteren büyük ve gözle görülür delillerdir.

lisans ayetul-kubra-p20-denizler-ve-nehirlerin-sehadeti-4-mertebe-sonuc-ve-sehadet-metni - Set 4 - CEVAPLAR

1-) Parçada deniz ve nehirlerin “şhadeti” denilince ne anlaşılmalıdır?

Onların sözle değil, hâlleri, düzenleri ve taşıdıkları özelliklerle Allah’a işaret etmeleri anlaşılmalıdır.

2-) Yolcu neden gördüğü kısmı çok küçük bir pay olarak değerlendirmektedir?

Çünkü deniz ve nehirlerdeki ilahî delillerin sayıca ve anlamca çok geniş olduğunu fark etmektedir.

3-) Denizlerin büyüklüğü ile şahitliğin kuvveti arasında nasıl bir bağ kurulmaktadır?

Denizlerin azameti arttıkça onların işaret ettiği delilin de büyük ve sarsılmaz olduğu anlatılmaktadır.

4-) Metinde deniz ve nehirlerin içindekiler neden ayrıca zikredilmektedir?

Çünkü yalnız su kütleleri değil, onların içindeki varlıklar da aynı hakikate işaret eden ayrı şahitler sayılmaktadır.

5-) Parçada geçen gözlenebilirlik vurgusu, inanç ile akıl arasında nasıl bir köprü kurar?

İmanı, dış dünyadaki düzen ve gerçekliklerle destekleyerek aklî bir temele bağlar.

6-) Muhafaza ve iddihar kavramları birlikte düşünüldüğünde nasıl bir ilahî tasarruf ortaya çıkar?

Hem mevcut düzenin korunması hem de ihtiyaçların önceden hazırlanıp saklanması şeklinde kuşatıcı bir tasarruf ortaya çıkar.

7-) İdarenin “geniş” ve “düzenli” oluşu neden özellikle önemlidir?

Çünkü bu, tek tek yerel olaylardan değil, bütün sistemi kapsayan bilinçli ve ölçülü bir yönetimden söz edildiğini gösterir.

8-) Bu bölümde deniz ve nehirlerin ortak ifadesi hangi inanç cümlesinde dğümlenmektedir?

Allah’tan başka ilah bulunmadığını bildiren tevhid cümlesinde dğümlenmektedir.

9-) Pasajda akla hitap eden yön ile kalbe hitap eden yön nasıl birleşmektedir?

Düzen ve gözlem akla delil sunarken, bu delilin tevhid cümlesine dönüşmesi kalbi beslemektedir.

10-) Bu kısmın bütünü, okuyucuya nasıl bir okuma biçimi öğretmektedir?

Tabiata sadece maddî gözle değil, manaya ve ilahî işarete dikkat ederek bakma biçimini öğretmektedir.

lisans ayetul-kubra-p20-denizler-ve-nehirlerin-sehadeti-4-mertebe-sonuc-ve-sehadet-metni - Set 5 - CEVAPLAR

1-) Bu hedef pasajda hangi iki varlık alanı üzerinde durulmaktadır?

Denizler ve nehirler üzerinde durulmaktadır.

2-) Yolcunun bu iki alan hakkında ulaştığı sonuç kişisel bir tahmin olarak mı, yoksa kuvvetli bir kanaat olarak mı sunulmaktadır?

Kuvvetli bir kanaat ve delile dayalı bir anlayış olarak sunulmaktadır.

3-) Metne göre denizler neden çok sayıda şahit göstermiş olmaktadır?

Çünkü içlerinde bulunan sayısız mahlûk, aynı ilahî hakikate işaret eden ayrı deliller gibidir.

4-) Parçada kullanılan toplu ifade, ayrıntılı gözlemleri nasıl dönüştürmektedir?

Çok sayıdaki gözlemi kısa fakat kapsamlı bir tevhid ifadesine dönüştürmektedir.

5-) Su varlıklarının “teshir” altında olması nasıl anlaşılmalıdır?

Kendi başlarına bağımsız davranmayan, belirli bir emre ve düzene bağlı varlıklar olarak anlaşılmalıdır.

6-) “Muhafaza” kavramı deniz ve nehirler bağlamında hangi anlamı taşır?

Yapılarının, dengelerinin ve görevlerinin korunmuş olması anlamını taşır.

7-) “İddihar” ifadesi burada hangi daha geniş fikrin parçasıdır?

İhtiyaçların uygun şekilde hazırlanması ve kaynakların hikmetle saklanması fikrinin parçasıdır.

8-) Metindeki delillendirme tarzı, rastgelelik düşüncesini mi yoksa kasıtlı düzen düşüncesini mi destekler?

Kasıtlı düzen düşüncesini destekler.

9-) Bu pasajın sonunda yer alan mertebe ifadesi neden önemlidir?

Çünkü önceki müşahedelerin sistemli bir iman dersinin belirli bir basamağına yerleştirildiğini gösterir.

10-) Bu bölümden hareketle su âleminin genel mesajı nasıl özetlenebilir?

Su âlemi, kapsamlı düzeni ve içindeki sayısız delille insanı Allah’ın birliğini tanımaya çağırmaktadır.

lisans ayetul-kubra-p20-denizler-ve-nehirlerin-sehadeti-4-mertebe-sonuc-ve-sehadet-metni - Set 6 - CEVAPLAR

1-) Parçada deniz ve nehirlerin verdiği dersin merkezinde hangi esas vardır?

Tevhid esası vardır; bütün işaretler Allah'ın birliğine yönelmektedir.

2-) Yolcu, deniz ve nehirlerin hakikatini tam olarak mı yoksa sınırlı ölçüde mi kavradığını söylemektedir?

Sınırlı ölçüde kavradığını, asıl hakikatin çok daha geniş olduğunu söylemektedir.

3-) Metinde ortak ses, ortak hüküm veya ortak tanıklık düşüncesi nasıl kurulmaktadır?

Bütün deniz ve nehirlerin adeta birleşerek aynı hakikati bildirmesi şeklinde kurulmaktadır.

4-) Denizlerin büyüklüğü nispetinde denilmesi, şahitliğin hangi niteliğini öne çıkarır?

Delilin heybetini, ağırlığını ve tesir gücünü öne çıkarır.

5-) İçlerindeki varlıkların şahit sayılması, insanın tabiatı okuma biçimine ne kazandırır?

Sadece büyük yapıları değil, onların içindeki canlıları ve unsurları da anlamlı deliller olarak görmeyi kazandırır.

6-) Gözlemlerle fark edilen düzenin dört başlık altında toplanması neyi kolaylaştırır?

Dağınık görünen işleyişi kavramsal olarak anlamayı ve ondan imanî sonuç çıkarmayı kolaylaştırır.

7-) Bu dört başlıktan hareketle deniz ve nehirlerin başıboş olmadığı nasıl anlaşılır?

Sevk edilmeleri, korunmaları, kaynaklarının hazırlanması ve düzenli yönetilmeleri onların iradesizce olmadığını gösterir.

8-) Pasajın dili daha çok bilimsel tasnife mi, yoksa manevî anlamlandırmaya mı yöneliktir?

Manevî anlamlandırmaya yöneliktir; fakat bunu gözlem ve düzen üzerinden yapmaktadır.

9-) Buradaki anlatım, okuyucuya hangi zihnî alışkanlığı kazandırmayı hedefler?

Eşyanın dış görünüşüyle yetinmeyip, ondan yaratıcıya dair mana çıkarmayı hedefler.

10-) Bu pasaj tek cümleyle nasıl özetlenebilir?

Denizler ve nehirler, içlerindeki sayısız varlıkla beraber, Allah'ın varlığına ve birliğine topluca şahitlik eden büyük ayetlerdir.